

نقش زن در توسعه پایدار محیط زیست

سمیه قزل تیره

چکیده

توسعه پایدار، توسعه‌ای است که بدون صدمه زدن به منابع طبیعی باعث رونق و برآورده کردن نیازهای نسل کنونی شود. یکی از ضروریات توسعه پایدار استفاده درست و صحیح از منابع است و از ابعاد مهم توسعه پایدار، توسعه محیط زیست است که در این مقاله به نقش زنان در این مقوله پرداخته شده است. مطالعات در جوامع مختلف نشان می‌دهد که زنان اقدامات مهم و کلیدی در راستای حفظ محیط زیست و استفاده از منابع دارند ولی در تصمیم‌گیری‌ها چندان فعال نیستند. بررسی اقدامات زیست محیطی زنان در نسل‌های مختلف نشان می‌دهد که زنان میانسال اقدامات بیشتری در حفاظت از محیط زیست دارند و این در حالی است که در گروه‌های فعال و خودجوش در جهت حفظ محیط زیست جوانان فعال‌ترند.

۱- مقدمه

زندگی بشر در سال‌های اخیر نشان می‌دهد که توسعه پایدار بدون در نظر گرفتن نقش زنان ممکن نیست. امروزه زنان عوامل مهمی در توسعه و رشد هر جامعه‌ای هستند. توانایی و نقش زنان در پس انداز و سرمایه‌گذاری خانواده بر هیچ‌کس پوشیده نیست. زنان به عنوان مراقبت‌کنندگان از تغذیه و سلامت با سوتغذیه و سایر بیماری‌های مرتبط با تغذیه مبارزه می‌کنند. زن روستایی نقش گسترده‌ی در کشاورزی و چرخه تولید دارند اما از نقش زنان در خانواده چشم‌پوشی می‌شود و این امور، اموری پیش پا افتاده تلقی می‌شود و نقش زنان در برنامه‌ریزی‌های محلی و منطقه‌ای نادیده گرفته می‌شود. در صورتی که زنان نیز در امور مختلف در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داده شوند شاهد موفقیت در برنامه‌ها خواهیم بود.

۲- توسعه پایدار

توسعه پایدار در مناطق مختلف تعریف‌های متفاوتی دارد که این تفاوت به دلیل تفاوت در تنوع شرایط زیست محیطی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی است. رایینسون معتقد است، منظور از توسعه پایدار، روندی است که منابع را تحلیل نبرد و هزینه‌های زیست محیطی منفی برای بقای کره زمین ایجاد ننماید و منافع اقتصادی چنین توسعه‌ای به طور گسترده منتشر شود. مانگی توسعه پایدار را بهبود ممتد در سطوح زندگی مردم به ویژه مردم فقیر و فاقد مزیت می‌داند.

به طور کلی تفاسیر از توسعه پایدار چند بعدی هستند. اغلب میان اهداف اجتماعی و اهداف اکولوژیکی و اهداف اقتصادی تمایز قائل می‌شوند. گزارش‌های مربوط به توسعه پایدار اغلب با عباراتی درباره پایداری و حفاظت از رفاه نسل‌های آینده شروع می‌شود اما سپس با تأکید بر سیاست‌های زیست محیطی ادامه می‌یابد. این امر نشان دهنده اهمیت مسائل زیست محیطی در حال حاضر است.

۳- زنان و پایداری محیط زیست

زنان از نظر زیست محیطی از مردان آگاه‌ترند و بیشتر در فعالیت‌های حفاظت از محیط زیست از قبیل بازیافت مواد زائد، استفاده مجدد از مواد زائد، خرید کالاهای سازگار با محیط زیست و ... درگیر هستند.